

نظریات و چارچوبهای تحقیقاتی غربی برای بیان مسائل زنان در ایران است. و این خود به نظر می رسد به آن علت است که این کتاب بدو يك رساله دکترا بوده است. در نتیجه بر دیدگاههای مختلف علوم اجتماعی و سیاسی بیش از حد لازم تکیه شده است. به خصوص که بعضی از این نظرات، مثلاً فریدمن Friedman (ص ۵۶)، یا مربوط به اشخاصی است که زیاد معروف نیستند و یا از منطقهای بسیار ساده گرایانه استفاده کرده اند، از قبیل اینکه می گویند رشد و توسعه سریع موجب انقلاب می شود (صفحه ۱۰۶) بدون توجه به کشورهایی که رشد و توسعه سریع داشته ولی دچار انقلاب نشده اند. از طرف دیگر درباره استفاده از نظرات شناخته شده به نظر می رسد که گاهی سانساریان بسیار محتاط است. مثلاً در ابتدا برای طبقه بندی اجتماعی در ایران قدیم معنی و منطقی قائل نیست. ولی خود با ارائه جدول صفحه ۴۷ به هر حال يك نوع طبقه بندی اجتماعی را در ایران قدیم قبول می کند. تکیه سانساریان بر چارچوبهای دانشی ناآشنا شاید درك کتاب را برای گروهی از خوانندگان مشکل کند. ولی بدون تردید این کتاب نتیجه پژوهشی است بسیار بارز و گام مثبتی است در راه دراز تحقیقات درباره زندگی زنان در ایران.

فعالتهای زنان ایرانی خارج از کشور

جامعه مستقل زنان ایران در اتریش - وین

وین - بهمن ماه ۱۳۷۰

حضور دوستان عزیز «نیمه دیگر»، بعد از سلام

مدتی است که قرار بوده برایتان نامه ای نوشته، درد دلی کنیم. بیشتر از شش ماه است که حرف نیمه دیگر و دلشوره بحران مالی شما قسمت اعظم فعالیت ما را به خود اختصاص داده است. در این مدت نشستیم و فکرهایمان را یکی کردیم تا برگ سبزی را به عنوان همراهی و همدلی تقدیمتان کنیم - و نتیجه این شد که ابتکارمان را در سه بخش، به شرح زیر، تجربه کنیم:

بخش اول: برگزاری جشن مهرگان به نام و به نفع نیمه دیگر. در حالیکه جریان جشن بر مدار معرفی نیمه دیگر و عرضه نسخ متعدد آن و جمع مشترک می گذشت، هوفه نیز که از طرف دوستان جامعه و به نفع نیمه دیگر تهیه شده بود جای شما خالی نوش جان شد.

بخش دوم: فیلمی از دکتر هوشنگ اللهیاری که هم روانپزشک است و هم فیلمهای بسیار حساس انتقادی روانکاواته ای می سازد و از طرفی دوست و همراه مسئله زن ایرانی هم هست، نشان دادیم. البته ایشان فیلم را برای يك نمایش به نفع نیمه دیگر به رایگان در اختیار ما گذاشته بودند. متأسفانه روز نمایش با ظهور هیولایی از زمستان و برف مصادف شد و نیمی از سالن تهی ماند. ولی آنها که آمده بودند استقبال زیاد کردند و بعد از نمایش هم همگی با کارگردان و هنرپیشه اول فیلم که در این فاصله رئیس اپرای شهر گراتس شده و به خاطر برنامه ما به ویژه به وین آمده بود، در کافه ای نشستیم و در آن بحث گرم و مفصلی داشتیم که در آن جای شما را با حرفتان پر کردیم و از اهمیت وجودی این نشریه وزین سخن بسیار رفت.

بخش سوم: که به نظر ما اهمیت اجتماعی بیشتری دارد، این بود که توفیق یافتیم تعداد سی مشترك (لیست اسامی به پیوست) برای سال آینده برای نیمه دیگر

گرد آوریم و از آنها وجه اشتراك را پیش پرداز بگیریم و برای شما بفرستیم.
دو پایان لازم است که سلام صمیمانه خود و دیگر دوستان جامعه را حضور
همگی شما ابلاغ دارم.

به نیابت جامعه آرزوی توفیق‌تان را دارم.
ژاله گوهری

کمیته دفاع از حقوق زنان در ایران

کمیته دفاع در فوریه سال ۱۹۹۱ به ابتکار چند زن ایرانی و سوئدی در شهر
استکهلم تشکیل شد.

کمیته از ابتدا وظیفه خود را به افشای تبعیض و سرکوب جنسی در جمهوری
اسلامی، مخالفت با قوانین آپارتاید جنسی حاکم بر ایران و دیگر حکومت‌های
بنیادگرایانه که با نام بازگشت به اسلام، زن را به اسارت می کشند، محدود کرد. زنان
تشکیل دهنده کمیته معتقد بودند که وظیفه متشکل ساختن زنان مهاجر ایرانی در
سوئد از عهده يك کمیته خارج است. بسیاری از اعضای کمیته معتقدند که یکی از
ابتدائی ترین وظایف ما زنان مهاجر ایرانی آن است که فاجعه سرکوب زنان در ایران را
افشا کرده، صدای خفه شده میلیون‌ها زن ایرانی را به گوش جهانیان برسانیم. معلوم
نیست اگر تلاش زنان ایرانی مهاجر برای افشای جنایات رژیم جمهوری اسلامی نبود،
امروز زنان الجزایری چه سرنوشتی داشتند. رشد مبارزات و سازماندهی زنان در
کشورهای مختلف اسلامی بر علیه بنیادگرایان نشان می دهد که زنان این کشورها از
تجربه ایران بسیار آموخته اند و خواستار تکرار آن نیستند. اهمیت هبستگی عملی
زنان صرفنظر از رنگ پوست و ملیت برای مبارزه با ستم جنسی و تلاش برای پیوند
دادن مبارزات زنان کشورهای گوناگون که با وجود «نظم نوین جهانی» از اهمیت بی
سابقه ای برخوردار شده است نیز از انگیزه های اصلی تشکیل کمیته دفاع از حقوق
زنان در ایران است.

کمیته کار خود را با انتشار نامه سرگشاده ای به سازمان ملل و دولت سوئد که
به امضای بیش از ۴۰ سازمان، وکلای مجلس، نویسندگان، خبرنگاران، استادان
دانشگاه، دانشجویان و ... رسید آغاز کرد. در این نامه از سازمان ملل خواسته شده

است که علت عدم اتخاذ اقدامات جدی بر علیه قوانین آپارتاید جنسی در ایران و رژیمی که زن ایرانی را با قوانین قرون وسطایی خود به اسارت گرفته آشکار سازد. این نامه به ما کمک کرد تا در محافل سوئدی اعلام موجودیت کنیم. ترجمه فارسی نامه در برخی نشریات ادبی و اجتماعی ایرانی به چاپ رسید.

کمیته دفاع کار خود را با تماس با زنان فعال سوئدی و سازمانهای زنان ادامه داد. فعالیت و اهداف کمیته به سرعت مورد توجه زنان سوئدی قرار گرفت. برخی روزنامه های مترقی سوئدی با ترتیب دادن مصاحبه هایی به معرفی هر چه بیشتر کمیته کمک کردند. برای سخنرانی و توضیح در مورد وضعیت زن در کشورهای اسلامی در جلسات، جشنها و کلاسهای درس بزرگسالان از کمیته دعوت بعمل آمد.

اولین بولتن کمیته به نام «زنان در ایران و بنیادگرایی» حاوی مقالات و اخبار در مورد قوانین اسلامی و زنان، وضعیت زندگی روزمره زنان در ایران، معرفی تاریخچه مبارزات زنان طی ۱۵۰ سال گذشته در ایران و ... به چاپ رسید. این بولتن که به زبان سوئدی است مورد استقبال خوبی قرار گرفت و در معرفی بیشتر کمیته و جزئیات مسائل زنان ایران موفق بود. برخی روزنامه ها، از جمله صفحه ادبی پرفروش ترین روزنامه سوئد و رادیوهای فارسی زبان محلی و سوئدی در مورد وجود کمیته دفاع و محتوی بولتن مطالبی را منتشر کردند. کمیته همچنین از مبتکرین ایجاد دو گروه زنان «صدای زنان خاورمیانه» و «زنان بر علیه نژادپرستی» در استکهلم می باشد. گروه «زنان بر علیه نژادپرستی» به دنبال موج حملات نژادپرستانه اخیر در سوئد و با توجه به این مسئله که زنان از هر نژاد و ملیتی که باشند سودی از وجود خشونت و نژادپرستی در محیط زندگی خود نمی برند و رشد فاشیسم به تقویت و تحکیم مردسالاری در جامعه یاری می رساند، در فوریه ۱۹۹۲ تشکیل شد.

به مناسبت روز زن اعضای کمیته در مراسم مختلف ایرانی و سوئدی در مورد کمیته و مسئله زنان در ایران سخنرانی کردند. از جمله به دعوت فستیوال فمینیستی استکهلم در مورد «زنان و بنیادگرایی» صحبت شد.

به مناسبت روز زن سال ۱۹۹۲ کمیته دومین بولتن خود را که حاوی اخبار، مقالاتی در مورد قوانین جدید طلاق، ازدواج دختران نابالغ، آخرین راهپیمایی ۸ مارس در تهران، مسئله اشتغال زنان در ایران، ترجمه مقاله ای از ژورنال «زنان بر علیه بنیادگرایی» است منتشر کرد. سرمقاله بولتن به ضرورت مبارزه بر علیه بنیادگرایی و فاشیسم که هر دو با استفاده از شیوه های مشابه به سرکوب دموکراسی و زنان دست می زنند اشاره می کند.

و بالاخره به ابتکار کمیته دفاع و همکاری سازمان انگلیسی «زنان بر علیه بنیادگرایی» و «مدرسه زنان گوتنبرگ» تدارك يك کنفرانس بین المللی «زنان بر علیه

بنیادگرایی» آغاز شده است. در این کنفرانس از فعالین سازمانهای زنان و گروههای فمینیستی کشورهای مصر، الجزایر، پاکستان، ترکیه و ایران دعوت می شود تا در کنار زنان اروپایی به بحث در مورد رشد بنیادگرایی مذهبی و مخصوصاً اسلامی و ضرورت مبارزه یکپارچه زنان بر علیه سرکوب جنسی در کشورهای اسلامی بپردازند. این کنفرانس يك بار دیگر این امکان را به وجود می آورد تا بحث و تبادل نظر میان فمینیستهای غرب و شرق با توجه به رشد نیروهای ارتجاعی در سراسر جهان و ارتباط زنان از کشورهای مختلف اسلامی تعمیق و گسترش بیشتری یابد.

دوستان عزیز تعداد اعضای ایرانی، سوئدی و دیگر خارجیان مقیم سوئد و همچنین سازمانهای زنان که خراستار عضویت و علاقه مند به حمایت از کمیته و فعالیت‌هایش می باشند در حال افزایش است. البته ما هنوز هم يك کمیته كوچك هستیم که با اتکا به زنان فعال سوئدی و ایرانی کارهای خود را به پیش می برد. کمیته در دومین جلسه عمومی خود اساسنامه ای را به تصویب رساند. طبق اساسنامه و تمایل فعالین، کمیته دارای مسئول و هیئت رئیسه به شیوه های معمول نیست. گروههای کار مختلف با انتخاب يك رابط خود را با یکدیگر متصل می کنند و جلسات عمومی بالاترین ارگان تصمیم گیری کمیته می باشد. کمیته دفاع امروزه در میان محافل زنان در سوئد شناخته شده می باشد و از اعتبار خوبی برخوردار است. برخی از اعضای کمیته خود از افراد سرشناس می باشند. تجربه کمیته دفاع از حقوق زنان در ایران به ما نشان داد که با استفاده از شیوه های مناسب محیط خود و با تمرکز بر اهداف مشخص و مسئله خاص زنان ما توانستیم در مدت کوتاهی برای اولین بار پس از سالهای نخست پس از انقلاب اسلامی، مسئله فراموش شده زنان در ایران را حتی به مطبوعات محافظه کار سوئد، به درون محافل و سازمانهای زنان به خود مشغول و حتی به میان اعضا و مباحث مجلس سوئد بکشانیم. تجربه کمیته به ما نشان داد که دادن اطلاعات متکی بر فاکتها و آمار، به دور از کلی گریهای پیچیده در مورد قوانین حاکم و زندگی روزمره زنان و روحیات آنان به جوامع اروپایی و مخصوصاً زنان اروپایی به زیان خودشان بسیار مهم می باشد. باید به زنان اروپایی با ارائه شواهد نشان داد که در دنیای امروز آنها نیز نمی توانند از رشد افکار ارتجاعی و بنیادگرایانه حتی در قلب اروپا در امان بمانند. باید به آنها نشان داد که تنها با مبارزه مشترك خواهیم توانست از رسمیت و حقانیت بخشیدن به افکار بنیادگرایانه ضد زن چه در لباس اسلام، کاتولیسم یا پروتستانیسیم و چه در لباس فاشیزم یا بازگشت به «اخلاقیات» جلوگیری کنیم.

آوریل ۱۹۹۲

نامه ای به ویراستار و پاسخ آن

«در ماه ژوئن ۱۹۹۲ نامه ای از خسرو شاکری به افسانه نجم آبادی رسید و تقاضای چاپ آن را در نیمه دیگر کرده بودند. همچنانکه به خود ایشان اطلاع داده شد فقط بخشهایی از آن نامه و پاسخ به آن در اینجا به چاپ می رسد که به نیمه دیگر مربوط است.»

۲۵ خرداد ماه ۱۳۷۱

بانو دکتر افسانه نجم آبادی، سردبیر نیمه دیگر،

بدین سان خواهانم که ناخرسندی خویش را از چاپ برخی نوشته های تاریخی پیرامون زنان در نیمه دیگر (شماره ۱۵/۱۶، زمستان ۱۳۷۰، برگهای ۱۸۰/۱۷۴)، که از روزنامه حقیقت به شما سپرده بودم، به آگاهی خوانندگان شما برسانم. آنگاه که این نوشته ها را (و نیز برخی دیگر را) به شما سپردم بر این دریافت بودم که در جنگی از نوشته های تاریخی به چاپ خواهند رسید. افزون بر این، چنان که به یاد دارید من هرگز به نامه شما (مورخ ۲۲ فوریه ۱۹۹۲) که خواستار بازبینی این نوشته ها برای چاپ در نیمه دیگر بود، پاسخی ندادم، نکته ای که باید حاکی از ناخشنودی من از چاپ مطالب در مجله شما بوده باشد. . . .

افزون بر این ها، نیمه دیگر با چاپ نوشته های آئین پرستانه (آن هم به نام «تاریخ») در این شماره -- در کنار نوشته هایی که من به شما برای چاپ در جنگی تاریخی سپرده بودم -- نه به کار پژوهش دانشین بدون سمت گیری آئین پرستانه، که به مرتبه نبرد دین با دین فروافتاده است. چون سألهاست که مرا با روزنامه ها و مجله های آئین پرست (چه سیاسی، چه مذهبی) کاری نیست، خواستم خوانندگان شما بدانند که این زشت کاری غیر اخلاقی و غیر آکادمیک شما مرا به ژرفای ناخشنودی فروانداخت.

خسرو شاکری (زندیده)

در پاسخ:

۲۴ ژوئن ۱۹۹۲

جناب آقای دکتر خسرو شاکری،

. . . نوشته اید که «آنگاه که این نوشته ها (و نیز برخی دیگر را) به شما سپردم بر این دریافت بودم که در جنگی از نوشته های تاریخی به چاپ خواهد رسید.» . . .

زمانی که فرانسه بودید دو مطلب از بخش «عالم نسوان» نشریه حقیقت

شماره های ۱۶ و ۱۷، برای من، تحت عنوان «سردبیر محترم مجله نیمه دیگر»، پست کردید و در حاشیه آن نوشته بودید «اگر خواستید چاپ کنید لطفاً ذکر کنید حقیقت تجدید چاپ در جلد ۷ اسناد تاریخی . . . (چاپ دوم)». رویه آن دو مقاله و یادداشت شما را همراه این نامه برایتان می فرستم.

دریافت من از خطاب یادداشت شما به من به عنوان سردبیر نیمه دیگر و پیشنهاد چاپ این بود که آن را برای چاپ در نیمه دیگر به من فرستاده اید. مطالب شما توجه مرا به بخش «عالم نسوان» حقیقت‌جلب کرد و بقیه مطالب آن بخش را نیز از جلد ۷ اسناد تاریخی استخراج کرده، پس از بازگشت شما از فرانسه از شما جویا شدم که اگر مخالفتی نداشته باشید به جای تنها آن دو مقاله که فرستاده بودید این مجموعه کاملتر را در بخش «آرشیو» نیمه دیگر چاپ کنیم. شما نیز توافق کردید.

همانطور که در نامه تان متذکر شده اید متن حروفچینی شده این مجموعه را همراه با نامه ای به تاریخ ۲۲ فوریه ۱۹۹۲ برایتان فرستادم و تقاضا کردم که تصحیح شده آن را برایم پس بفرستید، یعنی پیروی از روشی که در مورد همه مقالات و مطالب مجله رعایت می کنیم. از شما جوابی و متن تصحیح شده ای هرگز نرسید. من هم جهت اطمینان خاطر متن حروفچینی شده را به یکی از غلط گیران مجله دادم و پس از تصحیح در شماره ۱۵/۱۶ به چاپ رسید. اکنون در نامه تان می نویسید که جواب ندادن شما را باید حاکی از آن می دانستم که از چاپ مطالب در مجله ناخشنود هستید! به طور معمول اگر متن حروفچینی شده ای به من بر نگردد تعبیر من آن است که یا متن ارسالی تصحیحی لازم نداشته است و یا نویسنده در مدت مورد نظر فرصت این کار را نداشته، پس مسئولیت به عهده تنها مجله می ماند. اگر شما مایل نبودید این مطالب در مجله چاپ شود کافی بود يك جمله نوشته، برای من بفرستید و البته با علم به مخالفت شما، من آن را به چاپ نمی رساندم. ولی برای من روشن نیست چگونه از پس نفرستادن تصحیح شده متن حروفچینی شده من باید چنین نتیجه می گرفتم که شما راضی به چاپ آن نیستید. در کدام مجله و یا انتشاراتی چنین رسمی برقرار است؟ . . .

به نظر می رسد که ناخشنودی شما با چاپ این مطالب بیشتر ناشی از آن باشد که از مطالب دیگری که در این شماره چاپ شده، و از نظر شما نوشته هایی «آئین پرستانه» هستند، خوششان نیامده است. نمی دانم منظور شما کدام مطالب مجله است، شاید بهتر می بود به جای برچسب زدن به مطالبی که روشن هم نکرده اید کدام چنانچه مطلبی در انتقاد از آنها داشتید می نوشتید.

نوشته اید که علاقه دارید ناخرسندی خود را به آگاهی خوانندگان نیمه دیگر

پرسانید. . . . لازم است توضیح دهم که فقط آن قسمتهایی از نامه تان که مربوط به نیمه دیگر است جای چاپ در مجله را خواهد داشت. البته متقابلاً پاسخ من نیز تا آنجا که مربوط به مجله و مسئولیت من به عنوان ویراستار شود. . . محدود خواهد شد.

افسانه نجم آبادی

تقاضای «نیمه دیگر» از کلیه نویسندگان و مترجمین

لطفاً در تهیه و ترجمه مقالات نکات زیر رعایت شود:

۱. مقالات فقط يك روی کاغذ نوشته شود.

۲. از هر چهار طرف لااقل ۴ سانتیمتر حاشیه سفید گذاشته شود.

۳. مقالات دستخط دوخط درمیان (۳ سانتیمتر فاصله) نوشته شود و مقالات تایپ شده يك خط درمیان (۲ سانتیمتر فاصله) تایپ شود. چنانچه دسترسی به ماشین مکتش دارید لطفاً مقالات خود را روی ديسك، به برنامه وينتکست و یا الکاتب، همراه با يك نسخه کاغذی ارسال دارید.

۴. لطفاً در نسخه های دستخط از خط شکسته استفاده نشود.

۵. اطلاعات کامل در مورد منابع نقل شده (نام نویسنده، عنوان کتاب، محل چاپ، ناشر، تاریخ چاپ، صفحه نقل قول) گنجانده شود.

۶. در نقل اطلاعات مربوط به منابع در پانوشتها ترتیب زیر رعایت شود:
کتاب:

نام و نام خانوادگی نویسنده، عنوان کتاب (شهر محل نشر: ناشر، سال نشر).
مقاله (از کتاب):

نام و نام خانوادگی نویسنده، «عنوان مقاله»، در نام و نام خانوادگی ویراستار کتاب (ویراستار)، عنوان کتاب (شهر محل نشر: ناشر، سال نشر).
مقاله (از مجله):

نام و نام خانوادگی نویسنده، «عنوان مقاله»، عنوان مجله، شماره مجله (تاریخ مجله): صص
مجله :

عنوان مجله، شماره مجله (تاریخ مجله).

آنچه برای ما رسیده

کلیله ماهنامه فرهنگی و هنری، شماره های ۲۲ الی ۲۶ و ۲۸ (دی ۱۳۷۰ تا اردیبهشت ۱۳۷۱، و تیر ۱۳۷۱).

نامه مردم، ارگان مرکزی حزب توده ایران، شماره های ۲۶۳ الی ۲۸۲.
P.O. Box 148, North Bergen, NJ, 07047

حقوق بشر، زمستان ۱۳۷۰، بهار ۱۳۷۱، تابستان ۱۳۷۱.
P.O. Box 8354, Rowland Hts, CA, 91748-035

پژواک، شماره های ۱۷ الی ۲۲ (آذرالی اسفند ۱۳۷۰ و فروردین الی شهریور ۱۳۷۱).
Pezhvak, P.O. Box 3434, Columbus, OH. 43210

ایران شناسی، ۴: ۳ (زمستان ۱۳۷۰)؛ ۴: ۱ (بهار ۱۳۷۱).
Iranshenasi, P.O. Box 3038179, Bethesda, Md. 20814

پویش، شماره های ۲۲ الی ۲۵ (دی ماه ۱۳۷۰ و فروردین الی مرداد ۱۳۷۱).
Post lagerkarte, Nr. 053249 C, 3000 Hannover1, Germany

همبستگی، نشر فدراسیون سراسری شوراهای پناهندگان ایرانی، شماره های ۲۵ الی ۲۸ (ژانویه الی آوریل ۱۹۹۲).

Hambastegi, Box 240, 126 02, Hagersten, Sweden.
ره آورد، شماره ۲۸ (پاییز ۱۳۷۰)، شماره ۲۹ (بهار ۱۳۷۱)، شماره ۳۰ (تابستان ۱۳۷۱).

P.O.Box 24640, Los Angeles, CA. 90024
نامه دوست، گاهنامه انجمن ایرانیان کتیکت، ۲: شماره های ۱۵ الی ۱۸.

P. O. Box 1535, Norwalk, CT. 06851
پیام زن، نشریه جمعیت انقلابی زنان افغانستان، شماره های ۲۵ الی ۲۸.

RAWA, P.O. Box 374, Quetta, Pakistan
بررسی کتاب، ۲: شماره های ۷ و ۸ (پاییز و زمستان ۱۳۷۰)، ۳: ۹ (بهار ۱۳۷۱).

13327 Washington Blvd. Los Angeles, CA. 90066
زن، شماره های ۸ الی ۱۱ (زمستان ۱۳۷۰، بهار و تابستان ۱۳۷۱).

Zan Magazine, P.O. Box 17347, Encino, CA. 91416
ماهنامه جمهوری خواهان ملی ایران، شماره های ۴۳ و ۴۴ (بهمن ۱۳۷۰).

Rep. of Iran, P.O. Box 442265, Laurence, KS. 66044
اندیشه و خیال، ۴: ۱ (بهار ۱۳۷۱).

Andishe va Khial, P.O. Box 740974, Houston, TX. 77274

رسیده ها

اختر، دفتر دهم (پاییز ۱۳۷۰).

Akhtar, Neza B.P. 312, 75624 Paris 13, France

افسانه، شماره های ۲ (پاییز ۱۳۷۰) و ۳ (بهار ۱۳۷۱).

Afsaneh, Box 26036, 750 26 UPPSALA, Sweden 4242207-1

اندیشه آزاد، شماره ۱۶ (۱۳۷۰).

Box 50047, 104 05 Stockholm, Sweden 348754-3

راه کارگر، شماره های ۹۰ الی ۹۷ و ضمیمه ۹۳ (دی - اسفند ماه ۱۳۷۰ الی مرداد ۱۳۷۱).

Postfach 650226, 1-Berlin 65, Germany.

دفترهای کارگری سوسیالیستی، شماره های ۸ الی ۱۱ (بهمن ۱۳۷۰، فروردین الی خرداد ۱۳۷۱، شهریور ۱۳۷۱).

T. Front, B.P. 26, 93501 Pantin Cedex, France.

نقد، شماره ۶ (آذر ۱۳۷۰) و شماره ۷ (اردیبهشت ۱۳۷۱).

P.L.K., Nr. 75743 C.3000, Hannover 9, Germany.

مرزبان توانگر، ناآگاهی و پوسیدگی: سیری در نوشته های سید روح الله خمینی، کتاب دوم، ولایت فقیه، لندن: نشر نوآوران، ۱۳۶۹.

پویش: نشریه سیاسی - اجتماعی - فرهنگی، ۲: شماره های ۷ الی ۱۰ (پاییز ۱۳۷۰، بهار و تابستان ۱۳۷۱).

Pooyesh, Box 57, 195 22 Marsta, Sweden.

آوای زن، شماره های ۶ الی ۹ (ژانویه الی ژوئیه ۱۹۹۲).

Avael Zan, P.B. 895, 4300 Sandnes, Norway.

مهاجر، شماره های ۶۷ الی ۷۲ (آذر الی بهمن ۱۳۷۰ و فروردین ۱۳۷۱).

Mohajer, c/o IND-Sam, Blegdamsvej 4-St., 2200 Kbh.-N, Denmark.

افسانه راکی، رویای آمریکایی، ویم وندوس، مارس و آوریل ۱۹۸۴.

9- rue du Gros- Chene, 92370 Chaville, France

پیوند آزادی، شماره های ۱۰ الی ۲۲ و شماره ویژه حمایت از قیام ملت ایران (دی - اسفند ۱۳۷۰، فروردین - مرداد ۱۳۷۱).

OMSH, 73, Rue du Chateau, 92100 Boulogne, France.

پیام پناهنده، شورای پناهندگان و آوارگان ایرانی یونان، شماره ۱ (مه ۱۹۹۱)، راسا شامه و خبرنگار.

C.I.R.D., P.O. Box 31468, 100.35 Athens, Greece

نامه پارسی، ۷: ۲ (پاییز ۱۳۷۰) و ۴ (زمستان ۱۳۷۰).

OIDA, Postfach 1153, 6500 Mainz, Germany

مانا آقایی، در امتداد پرواز، مجموعه شعر، سوئد: عصر جدید، ۱۳۷۰.

Trondheimsgr 14 2tr, 16430 Hista, Sweden

کبود، شماره های ۴ و ۵ (بهارالی تابستان ۱۳۷۱).

Kaboud, Fossestr. 14, 3000 Hannover 91, Germany

هومان، ۲: شماره های ۵ و ۶ (۱۳۷۱).

c/o RFSL, Box 45 090, 104 30 Stockholm, Sweden

Periodica Islamica, Berita Publishing, 1: 4 (1991), 22 Jalan Liku, 59100 Kuala Lumpur, Malaysia

Shibley Telhami, *Power and Leadership in International Bargaining*, New York: Columbia University Press, 1990.

فهیمة فرسای، مین شیشه ای، کلن: شاهین، ۱۳۷۰.

Rotterdammer Str. 8/9, 5000 Koln 60, Germany

مجید نفیسی، اندوه مرز، مجموعه شعر، سوئد: نشر باران، ۱۳۶۸.

... در جستجوی شادی، سوئد: نشر باران، ۱۹۹۲.

گنجینه زنان، مجموعه داستان، سوئد: نشر باران، ۱۳۷۱.

Baran Book Forlag, Box 4048, 163 04 Spanga, Sweden

میرزا آقاخان کرمانی، مکتوب شاهزاده کمال الدوله به شاهزاده جلال الدوله (سه مکتوب)، به کوشش بهرام چربینه، آلمان: مرد امروز.

ایران تریبون، هفته نامه بین المللی، شماره ۱۴.

Iran Press, Box 1236, 14125 Huddinge, Sweden

اسپند، شماره های ۵ الی ۹.

ISPAND, P.O. Box 11149, Philadelphia, PA 19136

ایران نامه، سال دهم، شماره ۳، تابستان ۱۳۷۱.

4343 Montgomery Avenue, Suite 200, Bethesda, MD 20814

سازمان مجاهدین خلق ایران، تحلیل درباره ایران و مسائل روز، شهریور ۱۳۷۱.

B.P. 13, 95540 Mery S/OISE, FRANCE

«نگارش و نگارش زن»

ویراستاران: محمد توکلی طرقي و افسانه نجم آبادی

جلد اول:

معایب الرجال

در پاسخ به تأديب النسوان

نگارش: بی بی خانم استرآبادی

ویراستار: افسانه نجم آبادی

منتشر شد.

بها: ۲۰ دلار. جهت دریافت با کتابفروشی ایران تماس بگیرید:

IRANBOOKS, 8014 Old Georgetown Road, Bethesda, MD 20814

معایب الرجال سخن پیکار زنی با زن ستیزی کلام مردی همزمان خویش است. این رساله را بی بی خانم استرآبادی به سال ۱۳۱۲ق در پاسخ به رساله زن ستیز و مردشيفته تأديب النسوان نوشت. زن نگارش یافته در تأديب النسوان موجودی است که محاسنش مردپروری و مردنوازی است، و معایبش آنچه مرد را برنجاند و خوش نیفتد. برخلاف رساله مردپستد تأديب النسوان، معایب الرجال متنی سراسر زن مدار است.

بی بی خانم بی ابا و ناپرهیزکاری می نویسد و از صراحت کلام تداعی شرم نمی کند. کلام او کلام همسخنی زنان، زبان فضای زن آمیز، به دور از مردان است. بی بی خانم رساله خود را در جمعی از زنان می اندیشد، به خواهش و درگفتگو با خواهران، و بیان دردها و آرمانهای آنان می نگارد.

امید است نشر معایب الرجال، سده ای پس از نگارش آن، آغازگر بازنگاری و بازنگری گفتمان همایشهای زن آمیز شود.

این جلد شامل مقدمه ای نگاشته افسانه نجم آبادی، متن ویراسته معایب الرجال، دستنوشته معایب الرجال به خط بی بی خانم استرآبادی، پی نوشتهای توضیحی، واژه نامه، کتابنامه، فهرست آیات و عبارات قرآنی، احادیث نبوی و علوی و ابیات و امثال عربی، ابیات فارسی و غایه ها است.

درباره «نگرش و نگارش زن»

در تاریخ و فرهنگ ایران پندارها و باورهای گوناگون از زن و زنانگی و مرد و مردانگی بر محور برداشتهای متفاوت از مادینگی و نرینگی فراساخته شده است. ازلی و طبیبی جلوه یافتن تفاوتهای جنسی، پیکر زن و مرد را ارزشی غادین داده و چگونگی رابطه زنان و مردان را در گستره های زندگی اجتماعی، سیاسی، و فرهنگی سامان بخشیده است. در نشانگذاری پیکر زن و مرد، یکی زاینده و دیگری سازنده، یکی ناتوان و دیگری توانا، یکی هوسمند و دیگری هوشمند نگاشته شده است. بدین سان برخی از گستره های کنش اجتماعی مردانه و برخی دیگر زنانه پنداشته شده و ارزشهای اخلاقی، فرهنگی، و زیباشناسانه خاصی برای پاسداری این مرزهای طبیبی جلوه یافته فراخوانده می شود. آنان که این باورها را ارج می نهادند، نیکو سیرت و پاکدامن بازشناخته شده و آنان که مرز ارزشهای مردستا را فرومی شکستند، پتیاره، سلیطه، و اهریمن یار قلمداد می شدند. بازشناسی ارزشها و شیوه های گون بندی، یعنی چگونگی فرایردازی رابطه زن و مرد در زندگی و خیال انسانی و مرزبندی زنانه/مردانه گستره های اجتماعی و سیاسی، از جمله اهداف ویراستاران «نگرش و نگارش زن» است.

باز پردازی و بازاندیشی زن و زنانگی از مهمترین جلوه های مدرنگرایی ایران بوده است. بازپردازی هویت ایرانی و حضور پیگیر زنان در گستره های زندگی سیاسی و اجتماعی، مردمداری پندارها و باورهای پیشین را برآشت. این برآشتنگی جدالها، مناظره ها، و چالشهایی را در پی داشت که به بازنگری و بازنگاری زن و زنانگی انجامیده است. «نگرش و نگارش زن» به گردآوری و نشر اسناد، مدارك، و متنهایی خواهد پرداخت که زمینه ساز شناختی مستند از چگونگی این بازنگریها و بازاندیشیها باشد.

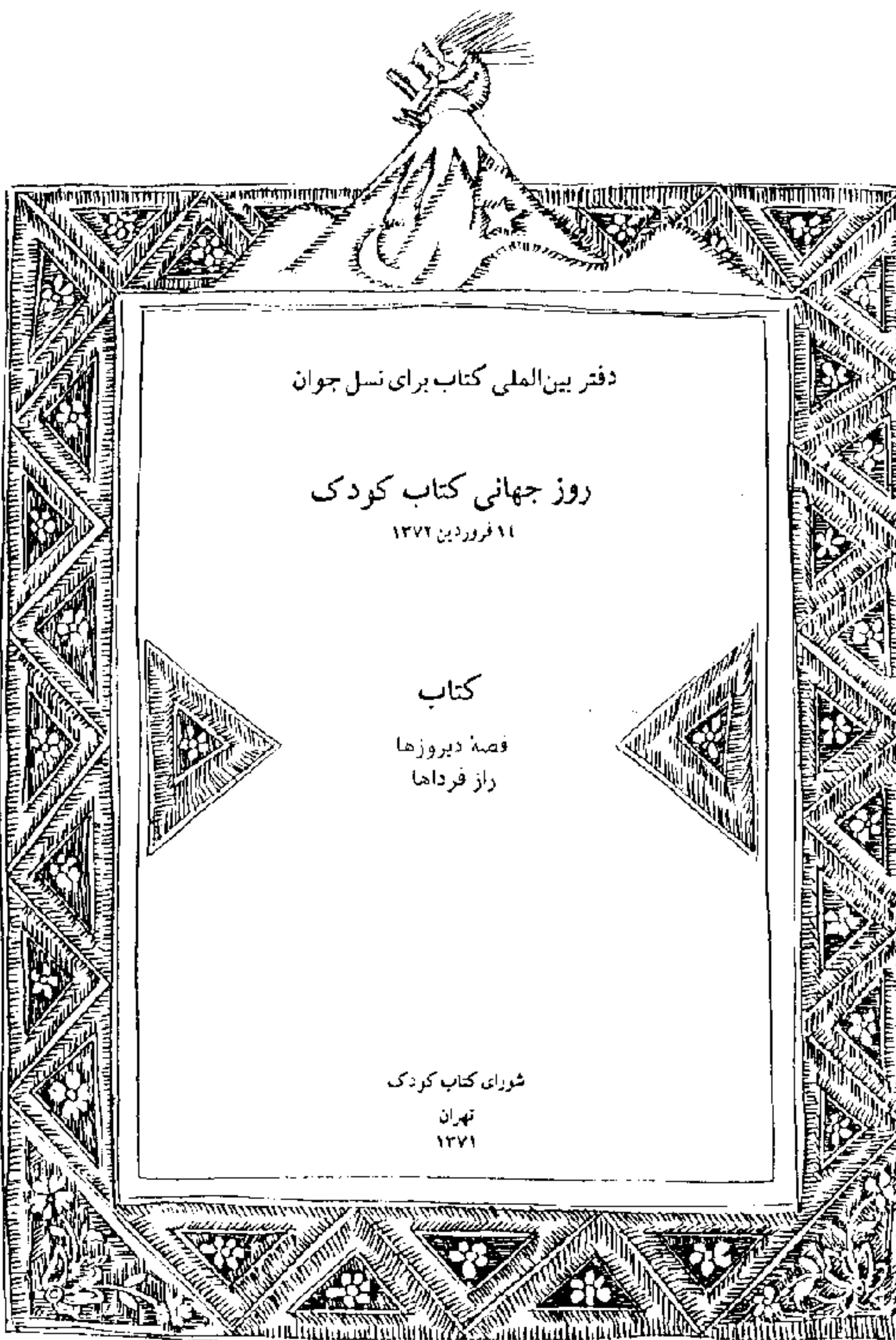
دیگر جلدهای در دست تهیه:

«نگرش و نگارش زن در ایران نو»، «گزیده ای از مقالات شکوفه»،
«بازچاپ «پیک سعادت نسوان»، «بازچاپ «دانش»، «گزیده ای از مقالات ثریا،
پرورش، حدید، عدالت، رهنما»

جهت کسب اطلاعات بیشتر در مورد این سلسله انتشارات با نشانیهای زیر تماس بگیرید:

Afsaneh Najmabadi, Women's Studies, Barnard College,
Columbia University, 3009 Broadway, New York, NY 10027-6598,
USA

Mohamad Tavakoli-Targhi, Department of History, Illinois State
University, Normal, Illinois 61761, USA

دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان

روز جهانی کتاب کودک

۱۱ فروردین ۱۳۷۲

کتاب

قصه دیروزها
راز فرداها

شورای کتاب کودک

تهران
۱۳۷۱

نویسنده پیام مهدخت کشکولی در سال ۱۳۲۸ در تهران متولد شد. تحصیلات خود را تا اخذ درجه دکترا در رشته فرهنگ، زبان و دین باستان ادامه داد. نخستین اثر او، افسانه باران در سال ۱۳۵۶ منتشر شد. تا کنون پانزده اثر برای کودکان نوشته است. کتابهای افسانه باران، رسم ما سهم ما، گریه من و افسانه‌ها برنده جایزه شده‌اند.

نقاش پوستر نورالدین زرین کلک در سال ۱۳۱۶ متولد شد. پس از اخذ دکترا در داروسازی، از دانشگاه تهران در دانشگاه هنرهای زیبا در گان (بلژیک) و درایژری ترانکا در پراگ (چکوسلواکی) تحصیل نمود. مؤلف هفت اثر، مصور بیست‌وهشت کتاب و کارگردان ده فیلم برای کودکان و نوجوانان است. بیست‌ویک جایزه ملی و بین‌المللی به وی تعلق گرفته است.

پیام به زبانهای آلمانی، اسپانیایی انگلیسی و فرانسه موجود است. پوستر در ۲۰۰۰ نسخه در چاپخانه اورامان (تهران) به چاپ رسید. بهای هر پوستر با هزینه پست ۶ دلار است.

برای اطلاعات بیشتر با شورای کتاب کودک صندوق پستی ۱۳۳ - ۱۳۱۴۵ تهران - ایران مکاتبه کنید.

کتاب: قصه دیروزها، راز فرداها

هنوز آفتاب سرنزده بود که بچه‌ها دویدند و دویدند تا سرکوهی رسیدند. کوه کلاه سفیدش را بر سر گذاشته و آرام نشسته بود. دختری از میان بچه‌ها به کوه گفت:

"کلاهت را به من قرض می‌دهی؟"

کوه پرسید:

"که با آن چکار کنی؟"

دختر جواب داد:

"کلاهت را بر سر می‌گذارم. دیگر کسی مرا نمی‌بیند. آنگاه به باغ روشنایی سفر می‌کنم."

کوه پرسید:

"و بعد"

دخترک جواب داد:

"به اتاق رازها می‌روم و کتاب خودم را در آنجا پیدا می‌کنم."

کوه کمی به فکر فرو رفت و بعد گفت:

"به دو شرط: یکی اینکه کلاهم را پیش از غروب آفتاب برایم بیاوری. دوم اینکه اگر رازی را فهمیدی به من هم بگویی."

بعد کلاهش را برداشت و به دخترک داد. دخترک آن را به سر گذاشت و از چشم‌ها ناپدید شد. با نسیم از دریاها گذشت و از کویرها عبور کرد تا به قلعه‌ای ارسید که هفت دروازه داشت و بر هر دروازه نگهبانی بود.

آخرین نگهبان کلید جادویی را به دختر داد. او دروازه‌ها را گشود. کلید را در جیب گذاشت و داخل قلعه شد. توی قلعه باغی بود. وارد باغ شد. در باغ به جای شن ستاره ریخته بودند. در میان باغ ساختمانی بود که یک آجرش از نوع آفتاب و یک آجرش از نوع مهتاب بود. و بر در آن دو کوبه بود: یکی راز و دیگری آواز.

دخترک لحظه‌ای ایستاد، نفس در سینه حبس کرد و آرام کوبه راز را نواخت. در باز شد. یک‌کدام خورد. در اتاقها فرشهایی پهن بود با نقشهایی از گل‌های زیبا و درختانی که گل و گیاه هزار باغ به طراوتشان نمی‌رسید و هزار پرنده روی شاخه‌هایشان آواز می‌خواندند. دخترک خیلی دلش می‌خواست از این باغ یک دسته گل سرخ بچیند. اما نرسید که دیر شود. آرام از اتاقها گذر کرد و به اتاقی رسید که بر درش هفت قفل زده بودند. دخترک کلید را از جیب در آورد و قفلها را گشود و وارد اتاق شد. فریادی از شادی کشید. در آن اتاق برای همه بچه‌های دنیا کتاب بود. دخترک از جلوی قفسه کتابها گذشت تا شاید کتاب خودش را میان آن همه کتاب پیدا کند. گشت و گشت، ناگهان در گوشه‌ای از اتاق کتاب بزرگی دید و به طرف آن رفت. روی کتاب نوشته شده بود: کتاب رازها. دخترک کتاب را ورق زد. در صفحه اول آن چشمش به نقشه‌ای افتاد که راه‌رهایی از سیاهی و رسیدن به برج روشنایی را نشان می‌داد. در صفحه بعد راه میان بر سفر از ماه به نپتون نشان داده شده بود و روی رودخانه مخفی زهره علامت گذاشته بودند. دخترک کتاب را ورق زد. در صفحه‌های میانی کتاب درباره انواع بیماریها و درمان آنها چیزهایی نوشته شده بود. در میان بیماریها نامی هم از بیماری نادانی و درمان آن آمده بود. دخترک زیر لب گفت:

"چه خوب، کتاب را همراه خودم می‌برم."

اما آنقدر سنگین بود که هرچه کوشش کرد نتوانست آن را بلند کند. از پنجره به بیرون نگاه کرد. خورشید می‌خواست غروب کند و دخترک می‌بایست آن همه راه را که آمده بود برگردد. داشت دیر می‌شد و کوه انتظار می‌کشید که کلاهش را پیش از غروب پس بگیرد. یکبار دیگر به سرعت کتاب را ورق زد و در آخرین صفحه خواند که:

"فرداها از آن بچه‌هاست و بچه‌ای که این راز را بداند از تاریکی نمی‌هراسد. ناچار کتاب را رها کرد و با حشرت از آن اتاق و از آن باغ بیرون آمد و سوار

باد شد و برگشت. بچه‌ها در دامنه کوه به انتظار او نشسته بودند. دخترک به کوه سلام کرد و کلاه را پس داد.
کوه لبخندی زد و گفت:

"خوب دخترم، سفر خوش گذشت؟ با خود چه آوردی؟"
دخترک با خوشحالی گفت:

"کتابی بود خیلی بزرگ شاید اندازه خود شما. در آن خیلی چیزها نوشته شده بود. خواستم آن را همراه خود بیاورم. نتوانستم." کوه پرسید:
"خوب، در آن چه نوشته شده بود؟"

دخترک فکر کرد و گفت:
"در صفحه آخر آن نوشته شده بود:
فردها از آن بچه‌هاست."

کوه ناراحت شد و سرش را پایین انداخت. اما پس از مدتی سربلند کرد و گفت:
"خوب، گذشته مال کوه و دشت و دریا بود، آینده هم مال بچه‌ها باشد."

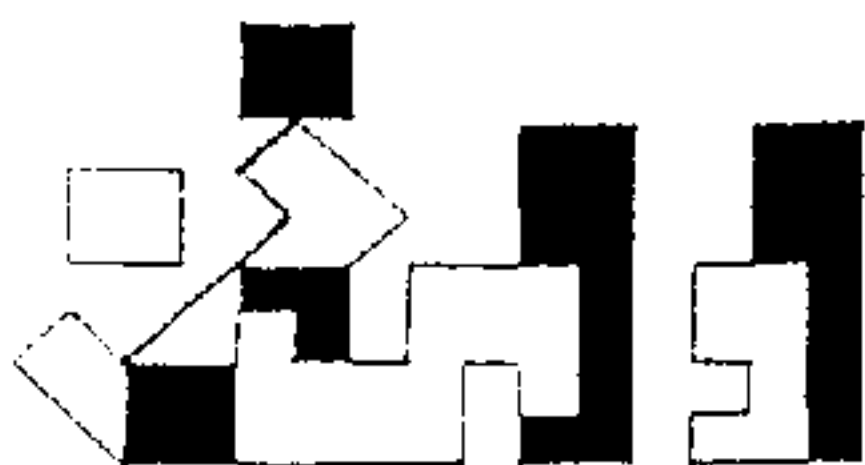
مهدخت کشکولی

Persian

E DU LIVRE POUR ENFANTS

INTERNATIONAL & CHILDREN'S BOOK DAY 2020 INTERNATIONAL

نشریه "آوای زن" نشریه‌ای سیاسی، اجتماعی، فرهنگی می‌باشد که هر دو ماه یکبار به زبان فارسی و نروژی به چاپ می‌رسد. این نشریه به بررسی مسائل زنان ایرانی در داخل و خارج کشور می‌پردازد. چهار صفحه از این نشریه اختصاص به بخش کودکان دارد و بنام "پرستو" نامگذاری شده است. و شامل قصه، شعر، سرگرمی برای کودکان زیر ده سال می‌باشد.

نخستین شماره "آوای زن" در مارس ۱۹۹۱ منتشر گردیده و تا کنون انتشار آن بی‌وقفه ادامه داشته است. دوستان عزیزی که مایل به اشتراک نشریه "آوای زن" می‌باشند، می‌توانند مبلغ صد کرون نروژ (ویا معادل آن بیست دلار آمریکا) را بشماره حساب "آوای زن" واریز کرده و فتوکپی فیش بانکی آنرا همراه با اسم و آدرس خود به آدرس نشریه ارسال دارند.

آدرس پستی:

شماره حساب بانکی:

AVAIE ZEN
POST BOKS 895
4300 SANDNES
NORWAY

AVAIE ZEN
KONTONR: 5345.05.05656
DEN NORSK BANKEN
LANGGATA 14
4300 SANDNES
NORWAY

دفتر دهم

پائیز ۷۰

جمهوری اسلامی ایران و سوسیالیسم

مطالعه و تحقیق در مورد ملی و سوسیالیسم در ایران
دانشگاه ملی سوسیالیسم در ایران
این کتاب برای سوسیالیست‌ها و سوسیالیست‌های ایران
است که می‌خواهند با سوسیالیسم آشنا شوند
و آن‌ها را به سوسیالیسم رهنمون کند.

نسخه روزن مایه خد کتاب آموزشی

این کتاب برای سوسیالیست‌ها و سوسیالیست‌های ایران
است که می‌خواهند با سوسیالیسم آشنا شوند
و آن‌ها را به سوسیالیسم رهنمون کند.

آشنایی با کتاب دیدار بالدامین فرداست

این کتاب برای سوسیالیست‌ها و سوسیالیست‌های ایران
است که می‌خواهند با سوسیالیسم آشنا شوند
و آن‌ها را به سوسیالیسم رهنمون کند.

صادق هدایت و سوسیالیسم

این کتاب برای سوسیالیست‌ها و سوسیالیست‌های ایران
است که می‌خواهند با سوسیالیسم آشنا شوند
و آن‌ها را به سوسیالیسم رهنمون کند.

دکتراسی و سوسیالیسم

این کتاب برای سوسیالیست‌ها و سوسیالیست‌های ایران
است که می‌خواهند با سوسیالیسم آشنا شوند
و آن‌ها را به سوسیالیسم رهنمون کند.

تأملاتی در باره فرهنگ سیاسی جامعه ایران

این کتاب برای سوسیالیست‌ها و سوسیالیست‌های ایران
است که می‌خواهند با سوسیالیسم آشنا شوند
و آن‌ها را به سوسیالیسم رهنمون کند.

SUBSCRIBE!

Discover the wide world of Islamic literature.

PERIODICA
ISLAMICA

Periodica Islamica is an international contents journal. In its quarterly issues it reproduces tables of contents from a wide variety of serials, periodicals and other recurring publications worldwide. These primary publications are selected for indexing by *Periodica Islamica* on the basis of their significance for religious, cultural, socioeconomic and political affairs of the Muslim World.

Periodica Islamica is the premiere source of reference for all multi-disciplinary discourses on the world of Islam. Browsing through any issue of *Periodica Islamica* is like visiting your library 100 times over. Four times a year, in a highly compact format, it delivers indispensable information on a broad spectrum of disciplines explicitly or implicitly related to Islamic issues.

If you want to know the Muslim World better, you need to know *Periodica Islamica* better.

اِقْلَامُ الْمَدِينَةِ

PERIODICA
ISLAMICA

Editor-in-Chief ■ Dr. Munawar A. Anees Consulting Editor ■ Zafar Abbas Malik Journal Area Editor: Kuala Lumpur

Periodica Islamica, Berita Publishing, 22 Jalan Lika, 59100 Kuala Lumpur, Malaysia.

Subscription Order Form

Annual Subscription Rates:

- ☐ Individual US\$35.00
☐ Institution US\$70.00

Name: _____

Address: _____

City(+ Postal Code): _____ Country: _____

☐ Bank Draft/International Money Order in US\$

☐ UNESCO Coupons

Expiration Date _____

Signature _____

□□□□-□□□□-□□□□-□□□□

BY
PHONE

BY
FAX

BY
MAIL

To place your order immediately,
telephone(+60-3) 282-5286

To fax your order, complete this order
form and send to (+60-3) 282-1606

Mail this completed order form to
Periodica Islamica

SUBSCRIBERS IN MALAYSIA MAY PAY AN EQUIVALENT AMOUNT IN RINGGIT (RM) AT THE PREVAILING EXCHANGE RATE.

چشم انداز

نظرآزمایی: آینده نیروهای چپ و ترقیخواه در ایران و جهان
(و. ح. تبریزی، تقی، ع. ا. حاج سید جواد، ت. حق
شناس، حیدر، ن. خاکسار، م. راسخ، رامین، ف. سرداری، م.
ر. شالکونی، م. مدنی، ب. مؤمنی، ن. مهاجر و د. نویدی) -
روح الله موسوی خمینی، دوران تحصیل و تعلم... (محمدتقی
حاج بوشهری) - «آیا هیچ چیز مقدس نیست؟» و «در دهانه
مغاک» (سلمان رشدی) - نامه به سلمان رشدی (محمود رقیع) -
خوش حجابی، چند طرح (آیت قاصی رشید) - غریبی (داریوش
کارگر) - گمشدگان (امین نجفی) - شعرهایی از منوچهر
شیبانی، اسماعیل خونی، رضا براهنی و حمیدرضا رحیمی -
طرحهایی از امان و شیرین. کتابهای تازه (شیدا نبوی).

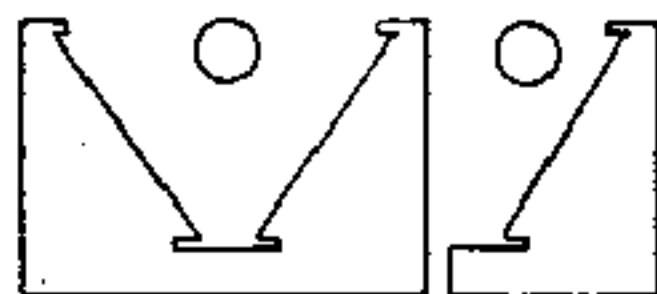
بهار ۱۳۷۱ ۱۰

Češmandâz

no 10 Prnitemps 1992

ISSN 0986 - 7856

ZAN

A Modern Magazine for Modern Women

P.O. Box 17347, Encino, CA 91416

مجله ای

آگاهی دهنده

سرگرم کننده

زیبا و متفاوت

تلفن

(818) 344-2865

گروه هومان

(گروه دفاع از حقوق همجنسگرایان ایران)

از آن همه زنان و مردان همجنسگرای ایرانی
در هر کجا که هستید، می باشد.

برای دریافت مجله و تماس با گروه هومان
با ما به آدرس زیر تماس بگیرید.

آدرس :

HOMAN
c/o RFSL, Box 45090
S-104 30 STOCKHOLM
SWEDEN

Postgire 635 26 30-5

Nimeye Digar

Persian Language Feminist Journal

No. 17, Winter 1993

Special Issue:

Women in the Qajar Period and the constitutional Revolution.

Guest Editor: Janet Afary (Pirnazar)

Editor: Afsaneh Najmabadi (1989-1992)

Editorial Board:

Haleh Afshar, Emma Dolkhanian, Shahla Haeri, Marjan Mohtashemi, Shahrzad Mojab, Mina Aqa, Nahid Yeganeh, Fathieh Zarkesh Yazdi.

Managing Editors:

Emma Dolkhanian, Pardis Minucheher, Nahid Yeganeh, Nahid Zahedi.

Advisory Editorial Board:

Janet Afary (Pirnazar), Golnaz Amin Ladjevardi, Mahnaz Anissian, Lidia Avanesian, Azadeh Azad, Mojdeh Baratloo, Shirin Forughi, Sheyda Golestan, Azar Khounani, Faranak Miraftab, Mahnaz Matin, Mitra Pashutan, Golnesa Razi, Poune Saberi, Maryam Samadi, Eliz Sanasarian, Shahla Shafiq, Naghmeh Sohrabi, Nayerch Tohidi, Roxane Zand.

Cover and Symbol Design: Safoura Rafeizadeh

Price: \$7.00

Subscription rates for four issues:

Individuals \$28.00 / Institutions \$56.00

All correspondence to : **Nimeye Digar**, c/o Dept. of Women's Studies, Barnard College, Columbia University, 3009 Broadway, New York, NY 10027-6598, USA

We gratefully acknowledge the moral and financial support of the Department of Women's Studies at Barnard College that has made the publication of this issue possible.

Page-set and printing: Midland Press (312) 743-0700

1447 W. Devon, Chicago, IL 60660